

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Faculty of Social Sciences, Charles University
Smetanovo náměstí, 6, 110 01 Praha 1
Česká republika

Posudek vedoucího na bakalářskou práci:

Šťasta, Adam. *Srovnání politiky Johnsonovy a Nixonovy administrativy ve vietnamské válce*. UK FSV IMS, Praha, ZS 2012/2013, 42 s.

Kolega Šťasta si ve své bakalářské práci dal za úkol porovnat přístup Johnsonovy a Nixonovy administrativy k válce ve Vietnamu ve třech konkrétních oblastech: v jejich způsobu vedení války, jejich snaze o propojení vietnamského konfliktu s celkovou mocenskou rovnováhou bipolárního světa a jejich prezentaci tohoto konfliktu americké veřejnosti. Při svém výzkumu operuje se základní hypotézou, že strategie obou prezidentů, Lyndona Johnsona i Richarda Nixona, neměla na průběh války rozhodující vliv (s. 2), jelikož se do něj promítaly faktory, které Washington neměl zcela pod kontrolou a které často nemohl ovlivnit. Zároveň autor obhajuje tvrzení, že při prezentaci války americké veřejnosti a při jejím propojení s politikou *détente* vůči Sovětskému svazu a později ČLR byl celkově úspěšnější Nixon.

V americké a obecně anglojazyčné historiografii je téma vietnamské války poměrně detailně probádáno a zpracováno. Autor tedy neměl problém s dohledáním relevantních odborných publikací, přičemž mezi své hlavní zdroje zařadil díla uznávaných historiků, jako jsou John Lewis Gaddis, Keith L. Nelson či Thomas Alan Schwartz. Se zvolenými zdroji citlivě pracuje, informace z nich pouze nepřebírá, ale vzájemně je konfrontuje a porovnává, občas i vhodně doplňuje vlastní interpretací či komentářem. Dalo by se možná namítnout, že počet odborných monografií a článků, které autor pro svůj výzkum využil, mohl být o něco vyšší, na druhou stranu jejich kvalita a komplexnost zajišťují jejich dostatečnou informativní hodnotu.

Adam Šťasta rozdělil svou práci do tří hlavních kapitol. První dvě popisují politiku Johnsonovy, respektive Nixonovy administrativy ve vietnamské válce, třetí kapitola pak nabízí jejich srovnání z pohledu tří výzkumných oblastí stanovených v úvodu. Práce je dobře strukturovaná, jednotlivé závěry, k nimž autor dospívá, jsou logicky vyargumentované a podložené. Za asi nejdůležitější rozdíl mezi Johnsonovým a Nixonovým přístupem považuje autor skutečnost, že zatímco Johnson chtěl pomocí kombinace vojenské síly a vyjednávání zajistit existenci životaschopného a nekomunistického Jižního Vietnamu, Nixon již od počátku hledal především cestu, jak by se Spojené státy mohly „čestně“ z Vietnamu stáhnout (viz např. s. 27–28). S tímto tvrzením lze jen souhlasit, Nixon ostatně již do předvolební kampaně v roce 1968 vstupoval se slibem, že vietnamskou válku ukončí, nicméně takovým způsobem, aby Spojené státy „neztratily tvář“. Dalším velice dobrým postřehem, který navíc dokládá tvrzení o omezeném přímém vlivu Spojených států na průběh konfliktu, je autorův závěr, že rozhodujícím faktorem, který nakonec přinutil Severní Vietnam k podpisu mírové smlouvy, byla neúspěšná Velikonoční ofenziva z jara 1972 (s. 23, 29). Zde bych jen dodal, že za neschopností jihovietnamské armády zastavit severovietnamský útok bez americké pomoci mohla do značné míry neschopnost a nezájem některých jejích velitelů a z ní pramenící demoralizace řadových vojáků, což nebyl jen důsledek neúspěchu vietnamizace, ale i chyb vládnoucího režimu v Saigonu při obsazování klíčových postů v ozbrojených silách.

Snad jediný zásadnější bod, kde bych hodnotil historické události lehce odlišně než autor, je neúspěšnost Lyndona Johnsona při vysvětlování svých kroků a ospravedlňování

pokračujícího konfliktu a jeho eskalace americké veřejnosti. Kolega Šťasta uvádí, že „...Nixon, na rozdíl od Johnsona, dokázal ve své politice a veřejných projevech relativně úspěšně manévrovat tak, aby podporu pro válku úplně neztratil...“ (s. 34). To je nepochybně pravda, nicméně Johnson byl od počátku v obtížnější pozici – Nixon jako známý konzervativní politik se nemusel před národem hájit proti obviněním, že nepostupuje dostatečně razantně proti komunismu či že „zaprodává a opouští americké spojence“, zatímco Johnsonovi takováto obvinění reálně hrozila. Nixon tak mohl podniknout cestu do ČLR (podle hesla „only Nixon could go to China“), zatímco pro Johnsona by byl podobný krok *de facto* nemyslitelný a byl by podroben nesmírně tvrdé kritice jeho politických odpůrců. Za Nixonovou vyšší úspěšností při obhajování své politiky ve Vietnamu tak nestála pouze jeho schopnost lépe manévrovat, ale větší flexibilita daná jeho lepším výchozím postavením a rovněž jeho obecně uznávanou pozicí odborníka na zahraniční politiku. To je však připomínka spíše okrajového rázu či případně otázka do diskuze u obhajoby.

Po jazykové stránce je text velice kvalitní, je psán čtivě, ale přitom si zachovává odbornou formu i úroveň. Z formálního hlediska nevykazuje žádné nedostatky. Osobně jej považuji za velice zdařilý pokus vypořádat se s poměrně komplexním tématem, zejména s ohledem na nutně rozsahově omezený formát bakalářské práce. Proto doporučuji bez dalších výhrad komisi práci Adama Šťasty k obhajobě s hodnocením **výborně**.

V Praze dne 15. 1. 2013

PhDr. Jan Bečka, Ph.D.
UK FSV IMS KAS